

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa A. W.
przeciwko M. sp. z o.o. w W.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 lutego 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 8 lipca 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwana M. sp. z o.o. z siedzibą w W. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...), którym uwzględniono apelację powódki A. W. od wyroku Sądu Okręgowego w W. i pozbawiono wykonalności tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty wydanego na rzecz pozwanej, a zasądzonego od powódki bliżej określonej kwotę z tytułu udzielonego przez powódkę poręczenia wekslowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym. Celem tym jest zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji powyższej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. instytucja przedsądu. Stosownie do ww. przepisów Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania oraz pozwala zaakcentować wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, o czym świadczą określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana wskazała oczywistą zasadność skargi oraz występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przywołaniu pierwszej z ww. przyczyn kasacyjnych (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwana podniosła, że skarga jest oczywiście uzasadniona, „gdyż wyjście poza art. 840 § 1

zd. 2 k.p.c. i rozszerzenie przesłanek wymienionych w tym przepisie na klauzule generalne wymienione w art. 5 k.c. w oparciu o dodatkowe urzędowe potwierdzenie zdarzeń sprzed wydania tytułu wykonawczego stanowi precedens orzeczniczy wymierzony w stałość i pewność orzeczeń sądowych, przedstawiając zarazem nowe zagadnienie prawne wielkiej wagi”. Za oczywistą omyłkę wypada uznać konsekwentne przytaczanie przez skarżącą nieistniejącej jednostki redakcyjnej kodeksu postępowania cywilnego w postaci art. 840 § 1 zd. 2 k.p.c., a w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych także art. 840 § 1 ust. 2 k.p.c. Nie budzi bowiem wątpliwości, że art. 840 § 1 k.p.c. dzieli się na trzy punkty, jednak z gramatycznego i legislacyjnego punktu widzenia nie dzieli się on na zdania lub ustępy.

Bezsprzecznie natomiast z cytowanego fragmentu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że argument wspierający tezę o oczywistej zasadności skargi posłużył pozwanej zarazem do sformułowania poglądu o wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Stanowisko skarżącej w przedmiocie przyczyn, które miałyby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie cechuje się spójnością. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie może być bowiem wiązana z problematyką, która miałaby jednocześnie stanowić dostrzegane przez stronę, występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Połączenie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub pkt 2 k.p.c. z oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej jest możliwe, tzn. nie wykazuje cech wewnętrznej sprzeczności, tylko wówczas, gdy ww. przyczyny kasacyjne dotyczą odmiennych podstaw kasacyjnych. Dana kwestia nie może bowiem stanowić istotnego zagadnienia prawnego lub budzić poważnych wątpliwości, względnie wywoływać rozbieżności w orzecznictwie sądów, a jednocześnie nie pozostawiać żadnych wątpliwości co do jej prawidłowego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 stycznia 2012 r., III UK 60/11).

Ponadto oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tezie o wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego rodzi konieczność przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ

35/01). Podniesiony problem powinien również charakteryzować się nowością; zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci ten walor (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Przedstawienie ryzyk, które, zdaniem pozwanej, wiązałyby się z zaaprobowaniem stanowiska Sądu drugiej instancji, nie wystarcza do zadośćuczynienia wymaganiu zawarcia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania analizy jurydycznej świadczącej o istotnym i precedensowym charakterze problemu związanego ze stosowaniem w sprawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Ponadto zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. musi wystąpić „w sprawie”, tzn. na tle ustalonych w niej okoliczności faktycznych i w powiązaniu z oceną prawną dokonaną przez sąd drugiej instancji. Niezależnie bowiem od publicznoprawnych celów rozpoznania skargi kasacyjnej, rozstrzygnięcie istotnego problemu prawnego powinno mieć znaczenie dla orzeczenia o zasadności skargi kasacyjnej, w której dane zagadnienie zostało sformułowane. Tymczasem zastrzeżenia należy zgłosić zarówno co do sposobu zobrazowania przez skarżącą argumentacji przedstawionej przez Sąd Apelacyjny, jak i co do zrekonstruowania przyjętej przez ten Sąd podstawy uwzględnienia powództwa, przez co osłabiona zostaje doniosłość analitycznych wywodów prezentujących stanowisko pozwanej. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wyraźnie wynika, że pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie nastąpiło na podstawie art. 5 k.c., lecz na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Zachowanie skarżącej polegające na kontynuowaniu egzekucji po tym, jak w prawomocnym wyroku zapadłym w sprawie karnej stwierdzono dopuszczenie się sfalszowania oświadczenia powódki o udzieleniu poręczenia wekslowego, zostało przez Sąd Apelacyjny uznane za nadużycie przez wierzyciela przysługującego mu prawa podmiotowego, przez fraudacyjne - w świetle danych wynikających z ww. wyroku - wykorzystanie tytułu wykonawczego. To właśnie zachowanie pozwanej

było oceniane pod kątem spełnienia przesłanki zastosowania art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Pogląd zbliżony do stanowiska Sądu drugiej instancji był już przedstawiony w orzecznictwie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2018 r., II CSK 539/17), co podważa tezę o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego. Nie sposób także uznać, by skarżąca wykazała dopuszczenie się przez Sąd Apelacyjny uchybień, które skargę kasacyjną czyniłyby *prima facie* zasadną. Zapatrywanie będące osnową orzeczenia Sądu drugiej instancji zostało spójnie umotywowane, a analiza tego stanowiska, w razie jego właściwej interpretacji, nie wykazuje wystąpienia oczywistych sprzeczności we wnioskowaniu Sądu. Co się tyczy natomiast samego poglądu prawnego wyrażonego przez Sąd Apelacyjny, to tezie skarżącej o niezasadności rozstrzygnięcia sprawy widocznej już na podstawie prostej oceny jurydycznej, przeczy podniesiony wyżej fakt reprezentowania zbieżnego stanowiska w wypracowanym już dorobku judykatury.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

jw